

Nr 10

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken.

I en den 3 februari 1956 dagtecknad proposition, nr 68, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken.

Berörda författningsförslag är av följande lydelse:

Förslag

till

FÖRORDNING

om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom. förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

2 §.

Mom. 1. Envar äger — — — i postsparbanken.

Insättning må, såvida Kungl. Maj:t ej annorlunda föreskriver, ske allenast i helt krontal. En och samma persons tillgodohavande må ej ökas utöver 30 000 kronor eller, där fråga är om tillgodohavande enligt motbok för insättning på grund av sparavtal, utöver 3 000 kronor annorledes än genom upplupen räntas läggande till kapitalet. Då, efter vad i mom. 4 stadgas, för samma person utfärdats flera motböcker, skall dock vad nyss är sagt gälla i fråga om tillgodohavandet enligt varje särskild motbok.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1956.

¹ Senaste lydelse av 2 § 1 mom. se SFS 1954:241.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet, i den mån ej redogörelse därför lämnas i det följande, hänvisa till propositionen.

Enligt 2 § 1 mom. andra stycket förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken må en och samma persons tillgodohavande i postsparbanken ej ökas utöver 15 000 kronor eller, där fråga är om tillgodohavande enligt motbok för insättning på grund av sparavtal, utöver 3 000 kronor annorledes än genom upplupen räntas läggande till kapitalet.

Postsparbankens rätt att mottaga insättningar har alltsedan bankens inrättande varit begränsad till visst belopp. Enligt 1883 års postsparbanksförordning gottgjordes ursprungligen icke på en och samma motbok ränta för högre belopp än 1 000 kronor. Detta belopp höjdes sedermera den 15 maj 1891 till 2 000 kronor och den 17 december 1920 till 5 000 kronor. Vid den omorganisation av postsparbanken, som beslutades av 1922 års riksdag, bibehölls insättningsmaximum vid 5 000 kronor men samtidigt medgavs att, oavsett denna gräns, insättningsbeloppet fick ökas genom upplupen räntas läggande till kapitalet. År 1946 höjdes maximum till 10 000 kronor. Den nuvarande maximigränsen, 15 000 kronor, fastställdes genom förordning den 14 maj 1954 (SFS 241/1954; Prop. 1954: 84; B:oU 11; Rskr 150).

I skrivelse den 31 mars 1955 har *generalpoststyrelsen* hemställt om sådan ändring av postsparbanksförordningen, att en och samma persons tillgodohavande hos postsparbanken får uppgå till högst 30 000 kronor, upplupna räntor här icke inräknade.

Föredragande departementschefen har anfört:

I skrivelse den 3 mars 1953 hemställde generalpoststyrelsen om en höjning av dåvarande insättningsmaximum i postsparbanken från 10 000 kronor till 30 000 kronor. Enligt styrelsen motiverades höjningen intill ett belopp av 15 000 kronor av penningvärdeförsämringen och till återstående del av önskan att ytterligare förbättra räntabiliteten.

Vid remissbehandlingen av framställningen gjorde sig delvis motstridiga synpunkter gällande. Bankofullmäktige uttalade bl. a., att något skäl icke kunde åberopas för lägre insättningsmaximum för postsparbanken än för sparbankerna, för vilka motsvarande belopp uppgick till 50 000 kronor. Sparbanksinspektionen och svenska bankföreningen erinrade däremot om att målsättningen för postsparbanken, enligt vid dess tillkomst och även därefter gjorda uttalanden, vore att uppsamla och göra fruktbara de små besparingarna samt att, sedan dessa vuxit till mera avsevärda belopp, förmedla en varaktig placering till en högre ränta än den postsparbanken kunde ge. Enligt inspektionen borde en höjning av insättningsmaximum utöver det belopp, som motiverades av penningvärdeförsämringen, icke företagas utan en omprövning av grunderna för bankens ställning. Slutligen förordade vissa remissmyndigheter, att höjningen skulle anstå för att

upptagas tillsammans med andra frågor, som var aktuella på banklagstiftningens område.

Vid mina överväganden i anledning av vad sålunda förekommit (Prop. 1954: 84) fann jag i samråd med chefen för finansdepartementet, att den förestående lagstiftningen för affärsbanker och sparbanker icke kunde anses lägga hinder i vägen för en höjning av maximum, vilket lämpligen borde bestämmas till 20 000 kronor. Bankoutskottet föreslog, att höjningen i avbidan på ny lagstiftning för sparbanker, affärsbanker och jordbrukskreditkassor begränsades till 15 000 kronor, vilket också blev riksdagens beslut (B:oU 1954: 11; Rskr 150).

I sin nu föreliggande framställning hemställer generalpoststyrelsen om att insättningsmaximum måtte bestämmas till 30 000 kronor. Till stöd här för har styrelsen bl. a. åberopat sina tidigare i framställningen den 3 mars 1953 framförda skäl samt härutöver, att insättningsmaximum för sparbanksräkning höjts till 100 000 kronor genom den av 1955 års riksdag antagna lagen om sparbanker. Styrelsen förmenar alltjämt, att i princip samma maximibestämmelser bör gälla för postsparbanken och sparbankerna. En slutlig reglering av denna fråga kan dock enligt styrelsens uppfattning utan större olägenhet anstå, till dess spørsmålet om de skilda bankinstitutens maximibestämmelser prövats av den utredning om inlåningsreglernas utformning och om vissa gränsdragningsproblem avseende kreditinstitutens verksamhetsområden, vars tillkomst bebådats i samband med 1955 års banklagstiftning.

På samma sätt som redan skett i fråga om sparbanker och affärsbanker bör det enligt min uppfattning vara möjligt att redan nu genomföra en viss höjning av insättningsmaximum för postsparbanken. Ett bifall till styrelsens förslag om en höjning med 15 000 kronor eller sålunda till 30 000 kronor anser jag icke innebära ett föregripande av den ifrågasatta utredningen om gränsdragningen mellan de olika kreditinstituten. Jag förordar således, att den föreslagna höjningen genomföres.

Utskottet. I likhet med departementschefen anser utskottet sig böra förordad generalpoststyrelsens framställning om höjning av insättningsmaximum i postsparbanken till 30 000 kronor. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 20 mars 1956

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Fahlander, Mogård*, Boo*,
Werner, Geijer, Svärd* och Danmans;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Schmidt, Nilsson
i Landskrona*, Sköldin*, Persson i Norrby, Carlsson i Tibro, Sehlstedt
och Regnéll.

* Ej närvarande vid justeringen.